

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย*

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS INFLUENCING EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS IN LOEI PROVINCE

ศิภาพร ทูมสงคราม* และชัชฌนพงศ์ ศรีจันทร์

Siphaporn Toomsongkram and Chissanapong Sonchan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: Chissanapong.so@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในรูปเชิงเส้น และ 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างเป็นครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.961 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.25) ส่วนด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =4.15) 2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.20) ส่วนด้านการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =4.12) 3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลยได้ร้อยละ 72.50

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพของโรงเรียน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of the research were to study 1) the transformational leadership of school administrators under Local Government Organizations in Loei Province 2) the effectiveness of schools under Local Government Organizations in Loei Province, 3) the linear relation between the transformational leadership of school administrators and the effectiveness of the schools and 4) the transformational leadership of school administrators influencing the effectiveness of schools under Local Government Organizations in Loei Province. The sample group was a total of 206 teachers under Local Government Organizations in Loei Province. The research instrument used for data collection was forty-item five-level rating scale questionnaire with the entire reliability of 0.961. The multiple regression approach was used to analyze the quantitative data. The research findings were as follows: 1. The transformational leadership of school administrators was found to be overall and separately at a high level. The inspirational motivation (IM) was found to be at the highest level of mean scores ($\bar{X}=4.25$); the individualized consideration (IC) was found to be at the lowest level ($\bar{X}=4.15$). 2. The effectiveness of schools was found to be overall at a high level. The positive development of students was found to be at the highest level of mean scores ($\bar{X}=4.20$); the development of students with higher achievement was found to be at the lowest level ($\bar{X}=4.12$). 3. The transformational leadership of school administrators was found to be positively correlated to the school effectiveness at a statistically significant level of 0.01. 4. Three factors of transformational leadership: the idealized influence (II) or charisma, the inspirational motivation (IM), and the intellectual stimulation (IS) could predict the effectiveness of schools by 72.50%.

Keywords: Transformational Leadership, Effectiveness of Schools, Local Government Organizations

บทนำ

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนา การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ซึ่งกันและกันทำได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการแข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบ ต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงวิชาชีพโดยเฉพาะด้านการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมและมีใจรักศรัทธาในอาชีพ โดยยึดหลักการว่าหัวใจแห่งการบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของสังคมได้อย่างเหมาะสม (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2560) ผู้บริหารเป็นตัวแทนที่สำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้การพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นมิจึงจยสำคัญมาจากการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จในการบริหาร ขึ้นอยู่กับความสามารถ และทักษะในการบริหารเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กล่าวได้ว่า สถานศึกษามีคุณภาพหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญยิ่งในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง คุณภาพและประสิทธิผลของการศึกษาไทยจะสัมพันธ์และผันแปรไปตามผู้นำ ซึ่งในระดับสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จึงต้องมีความรู้

ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ ดังนั้นการที่จะบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมผู้บริหารจะต้องปรับตัวและพัฒนาภาวะผู้นำให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเกิดจากการที่สถานศึกษามีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวผู้เรียน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์เพียงพอ มีการบริหารจัดการควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ฉะนั้นประสิทธิผลของสถานศึกษา ถือเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาหน่วยงานโดยผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ส่งผลต่อสถานศึกษาให้เกิดความมั่นคง และเกิดผลผลิตเป็นที่ยอมรับและตรงความต้องการของสังคม การพิจารณาสถานศึกษามีประสิทธิผลหรือไม่ นั้น Hoy & Miskel ได้ระบุว่า โรงเรียนจะมีประสิทธิผลพิจารณาได้จาก 1.การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และ 3.การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4.การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Hoy and Cecil G. Miskel, 1991) นอกจากนี้การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความทุ่มเท ความพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องอาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอ และมีคุณภาพรวมถึงภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ดังนั้นประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีฐานะเป็นนักบริหาร มีหน้าที่ทำให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ มีหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และสร้างแรงจูงใจเพื่อก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างความก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายที่กำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำส่งผลให้สมาชิกในองค์กรเกิดความศรัทธา ให้การยอมรับ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารมีความเติบโต ก้าวหน้า ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและนำองค์กรให้บรรลุสู่จุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลยได้ระบุว่าจุดแข็งและโอกาสของโรงเรียนในสังกัดมีอิสระสูงในการบริหาร มีการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารและการเรียนการสอน การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการสืบค้นข้อมูล และจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำทำให้ผู้ปกครองสนใจที่จะนำบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการมีความสะดวกใกล้บ้าน และโรงเรียนมีนโยบายเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพ และจากผลการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย จำนวน 26 โรงเรียน โดยมีผลการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอนไม่ตรงตามวิชาเอกหรือความถนัดของตนเอง และด้านการกำกับติดตามและประเมินผล พบว่าคุณภาพการศึกษายังมีความแตกต่างกันตามสังกัดของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีสถานศึกษาเพียงบางแห่งที่เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและผู้ปกครองนิยมนำลูกหลานเข้าเรียน และด้านผู้บริหารซึ่งเป็นด้านที่สำคัญ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ การพัฒนาระบบ การนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการบริหาร และขาดความมุ่งมั่นแก่ครูในการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารสถานศึกษารุ่นใหม่ที่เข้ารับตำแหน่งในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย จำนวน 442 คน ซึ่งได้ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย จำนวน 206 คน ตามตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามสังกัดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 40 ข้อ โดยแบบสอบถามได้รับการพัฒนาโดยใช้ความสอดคล้องของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 ท่าน โดยค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อนั้นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จากการแจกแบบสอบถาม 30 ชุดตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) จำนวน 30 คน ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.954 – 0.980 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.961

การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย จำนวน 26 โรงเรียน เพื่อแจกแบบสอบถามกับครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี	4.20	0.67	มาก	3
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.25	0.61	มาก	1
3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.23	0.62	มาก	2
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.15	0.65	มาก	4
รวม	4.20	0.60	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.25$) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X}=4.23$) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ($\bar{X}=4.20$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X}=4.15$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น	4.12	0.66	มาก	4
2. การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.20	0.61	มาก	1
3. การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า	4.12	0.64	มาก	3
4. การแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.14	0.69	มาก	2
รวม	4.14	0.58	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X}=4.20$) ด้านการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.14$) และการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า ($\bar{X}=4.12$) ส่วนประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ($\bar{X}=4.12$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ดังตารางที่ 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X
X ₁					
X ₂	.821**				
X ₃	.802**	.881**			

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X
X ₄	.897**	.898**	.885**		
X	.931**	.946**	.938**	.974**	
Y	.772**	.821**	.802**	.897**	.853**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X) กับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก เท่ากับ 0.853 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.772 - 0.897

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E.	β	t	P-Value
1. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X ₄)	.824	.679	.677	.730	.035	.824	20.759	.000
2. การกระตุ้นการใช้ปัญญา(X ₃)	.846	.716	.713	.385	.338	.414	5.151	.000
3. การสร้างแรงบันดาลใจ (X ₂)	.854	.729	.725	.271	.328	.285	3.111	.002

R = 0.853^a R² = 0.727 Adjusted R² = 0.726 b = 0.813 S.E.est = ± 0.30258

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X₄) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา(X₃) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₂) ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X₄) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.730 รองลงมา คือด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา(X₃) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.385 และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₂) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .271 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 72.7 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ±0.30258 ซึ่งสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y = 1.111 + 0.730X_4 + 0.385X_3 + 0.271X_2$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z = 0.824Z_4 + 0.414Z_3 + 0.285Z_2$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย มาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับในแต่ละด้านจากมากไปน้อย ดังนี้ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา การมี

อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย เป็นผู้ที่มีระดับค่านิยม อุดมการณ์ของตนที่เข้มแข็ง มีความเฉลียวฉลาด มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นผู้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครู ให้การเอาใจใส่ต่อการทำงานของครู รวมทั้งมีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดคารยอรับ ศรัทธา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการชักนำโน้มน้าวจิตใจให้คนอื่น มีความคิดที่คล้อยตาม เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำให้บรรลุผล และผู้บริหารได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการจัดอบรมการใช้หลักสูตร การวิจัยในชั้นเรียน หรือเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูทุกภาคเรียน ผู้บริหารเข้ารับการประชุมสัมมนาหรือศึกษาค้นคว้าตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของเบส (Bass, 1998) ที่กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตาม เกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงาน เกิดเป้าหมายที่กำหนด สามารถเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจและความเชื่อมั่นของผู้ตามให้มีวุฒิภาวะอยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับการวิจัยของ นุชจรี ภูสวดแสง ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (นุชจรี ภูสวดแสง, 2560) ชลาลัย มณีเขียว ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ชลาลัย มณีเขียว, 2560)

2. ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษารู้จักการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษาให้พัฒนาเพิ่มขึ้นโดยครูผู้สอนมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความถนัดและความสนใจให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมไปถึงส่งเสริมและพัฒนาครูไปอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สหรัักษ์ วงศาพันธ์, 2560) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นันทอรุณ, 2559) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก เท่ากับ 0.818 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ อรณิชา ทศตา ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (อรณิชา ทศตา, 2563)

4. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่ส่งผลประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับการวิจัยของ ลักขณา สักเข็มหาร ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ด้าน คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X2) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4) โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 21.6 (ลักขณา สักเข็มหาร, 2563) และอรณิชา ทศตา ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถทำนายตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มี 5 ด้านคือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ(X1) ด้านการกระตุ้นให้เกิดเขาวัวปัญญา (X2) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์(X3) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (X4) และด้านการสร้างวิสัยทัศน์(X5) เข้าสมการถดถอยแล้วจะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับร้อยละ 67.30 ($R = 0.673$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือการพยากรณ์ร้อยละ 45.40($R^2 = 0.454$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่ามากที่สุด คือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X5) รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (X4)ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์(X3)โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .490, .274, .147และรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .401, .227, .128 ตามลำดับ (อรณิชา ทศตา, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้วยการศึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น หน่วยงานอื่น เพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการนำพาโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิผล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ควรจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในยุคปัจจุบัน และอนาคต ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ควรตระหนักถึงการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยการส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาระบบการวางแผน การนำแผนไปสู่ การปฏิบัติ การกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และมีรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1.ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาสนับสนุน ผลการวิจัยเชิงปริมาณได้ชัดเจนมากขึ้น 2. ควรศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในด้านองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการวัดตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ของโรงเรียน 3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับโมเดลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป 4. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลาลัย มณีเขียว. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นนทกร อรุณโน. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นุชจรี ภูสวดแสง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2560). โรงเรียน 4.0 โรงเรียนผลิตภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ลักขณา สักเข้ฆมหาร. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม. ใน หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- สหรัักษ์ วงศาพันธ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรณิชชา ทศตา. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.), 27 (2), 74-89.
- Hoy and Cecil G. Miskel. (1991). Educational Administration : Theory Research and Practice: 4th ed. New York: Harper Collins.